

Egzonimi, etnici i ktetici u *Mrežniku*

Domagoj Vidović

Institut za hrvatski jezik
i jezikoslovje

Sadržaj

- O projektu
- Uvod
- *Školski rječnik hrvatskoga jezika*
- *Hrvatski egzonimi*
- *Mrežnik*

O projektu

Hrvatski mrežni rječnik – Mrežnik
(istraživački projekt koji u cijelosti
financira Hrvatska zaklada za
znanost)

voditeljica projekta: dr. sc. Lana
Hudeček

ustanova nositelj projekta: Institut
za hrvatski jezik i jezikoslovje

trajanje projekta: 4 godine (1.
ožujka 2017. – 28. veljače 2021.)

broj projekta: IP-2016-06-2141

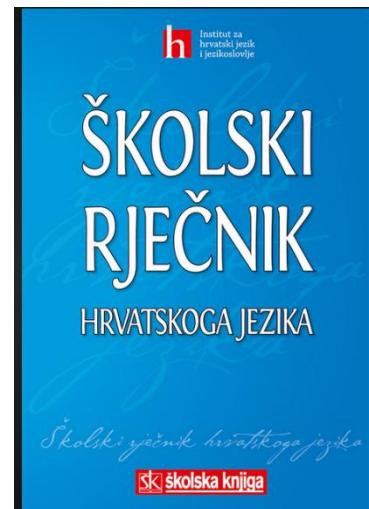

Uvod

- 2007. – 2012. *Školski rječnik hrvatskoga jezika*
- 2011. – 2013. rad na bazi hrvatskih toponima u sklopu projekta
Onomastička i etimologiska istraživanja hrvatskoga jezika
- 2014. – 2015. *Poredbena analiza hrvatskih i slovenskih egzonima*
- 2017. – 2021. *Mrežnik*

Školski rječnik hrvatskoga jezika

- oko 1000 zemljopisnih imena
- rubrike: zemljopisno ime, stanovnik/državljanin/pripadnik, stanovnica/državljanka/pripadnica, koji se odnosi na zemljopisno ime i stanovnike/državljane/pripadnike

Školski rječnik hrvatskoga jezika

Gòrskī kôtār	Gòranin	Gòrānka	góranskī
Góspić	Góspićanin	Góspić	góspićkī
	Göt	Götkinja	götskī
Gràčac	Gràčanin	Gračānka	gràčačkī
Grádac (Ploče)	Gráčanin	Gráčānka/Gràdačkā*	gràdačkī/gràčkī*
Grádac (Neum)	Gráčanin	Gráčānka/Gràdačkā*	gràdačkī
Gradàčac	Gradàčanin	Gradàčānka	gradàčačkī
Gràdīšće	Gràdišćanin	Gràdišćānka	gràdišćanskī
Gřčka	Gřk	Gřkinja	gřčkī
Greenwich			grìničkī
Grenáda	Grenáđanin	Grenáđānka	grènâdskī
Grènländ	Grenlánđanin	Grenlánđānka	grènlandskī
Grùbišnō Pölje	Grubišnopóljčanin	Grubišnopóljčānka	Grubišnopòljskī

Hrvatski egzonimi

- 2016. *Hrvatski egzonimi I.: imena država, glavnih gradova i njihovih stanovnika*
- 2018. *Hrvatski egzonimi II.*
- 2020. *Hrvatski egzonimi* (<https://egzonimi.lzmk.hr/>)

Hrvatski egzonimi

- svako odstupanje od izvornoga lika
- povijesni i suvremenii egzonimi
- egzonimi nastali glasovnom prilagodbom (Kalifornija), prevedena imena (Nizozemska , Sveti Toma i Princ), djelomično prevedena imena (Novi Južni Wales), pravopisni egzonimi (Novo Mesto, Ribiško Naselje, Gorenje Medveje Selo, Stari Trg pri Ložu, Dolenja Vas), dijalektni egzonimi (Nova Zelandija / Nova Zelanda), izgovorni egzonimi (Chicago, Sidney), naglasni egzonimi (Cetinje, Metlika)
- hrvatska imena za naselja u susjednim državama (Srijem; Bereg za Breg, Krnjaja za Kljajićevo, Lemeš za Svetozar Miletić, Mirgeš za Ljutovo, Sveti Tomo za Srbobran; Uskoplje)

Mrežnik

- podstranica *Etnici i ktetici* Portala *Hrvatski u školi*
[\(http://hrvatski.hr/etnici-i-ktetici/\)](http://hrvatski.hr/etnici-i-ktetici/)
- 382 imena naselja, (polu)otoka, pokrajina, država i kontinenata
- u *Mrežniku* samo ktetici

Mrežnik

- **Esvatini, Esvatinijac, Esvatinijka, esvatinijski**
- **Esvatíni, G Esvatínija, D Esvatínu, A Esvatíni, I Esvatínijem**
- **Esvatínijac, GA Esvatínijca, DL Esvatínijcu, V Esvatínijče, I Esvatínijcem; mn. NV Esvatínijci, G Esvatínijācā, DLI Esvatínijcima, A Esvatínijce**
- **Esvatíníjka, G Esvatíníjkē, DL Esvatíníjki, A Esvatíníjku, V Esvatíníjko, I Esvatíníjkōm; mn. NAV Esvatíníjke, G Esvatíníjkā/Esvatíníjkī, DLI Esvatíníjkama**
- **esvatíníjkī**
- **Napomena:** Kraljevina Svazi promijenila je 19. travnja 2018. službeno englesko ime Kingdom of Swaziland (Kraljevina Svazi) u Kingdom of Eswatini (Kraljevina Esvatini) u povodu 50. obljetnice proglašenja neovisnosti.

Mrežnik

- **Rusija, Rus, Ruskinja, ruski**
- **Rùsija, G Rùsijē, D Rùsiji, A Rùsiju, L u Rùsiji, I Rùsijōm**
- **Rùs, GA Rùsa, DL Rùsu, V Rùse, I Rùsom; mn. NV Rùsi, G Rùsā, DLI Rùsimā, A Rùse**
- **Rùskinja, G Rùskinjē, DL Rùskinji, A Rùskinju, V Rùskinjo, I Rùskinjōm; mn. NAV Rùskinje, G Rùskīnjā, DLI Rùskinjama**
- **rùskī**
- **Napomena:** U diplomatske je svrhe u uporabi i puno ime države Ruska Federacija, ali je u općoj uporabi pravilno isključivo povjesno ime države Rusija. U XVII. stoljeću zabilježen je ktetik ruški, a u XIX. rusijski. Etnonimi Rusijanac i Rusijanka potvrđeni su u XVIII. stoljeću. Ujedno je u XVIII. stoljeću potvrđeno ime države Rosija, etnik Ros(i)jan i ktetik ros(i)janski.

Mrežnik

- **Jeruzalem, Jeruzalemac, Jeruzalemka, jeruzalemski**
- **Jerùzalem**, G Jerùzalema, D Jerùzalemu, A Jerùzalem, I Jerùzalemom
- **Jerùzalemac**, GA Jerùzalēmca, DL Jerùzalēmcu, V Jerùzalēmče, I Jerùzalēmcem; *mn.* NV Jerùzalēmci, G Jerùzalemācā, DLI Jerùzalēmcima, A Jerùzalēmce
- **Jerùzalēmka**, G Jerùzalēmkē, DL Jerùzalēmki, A Jerùzalēmku, V Jerùzalēmko, I Jerùzalēmkōm; *mn.* NAV Jerùzalēmke, G Jerùzalēmkā/Jerùzalēmkī, DLI Jerùzalēmkama
- **jerùzalemskī**
- **Napomena:** U XIV. stoljeću zabilježen je povijesni egzonim Jerozolim, u XV. Jeruzalim, u XVI. Jerosolim, Jerusolim i Jerosolima, u XVII. stoljeću zapisan je egzonim Jerušalem, a u XVIII. Jersolim, Jerusolem i Jeruzolima. U XIII. stoljeća zabilježen je etnik Jerosolimit, u XVII. Jeruzolimitanin i Jeruzolimljan, a u XVIII. Jerusolomitan. U XV. stoljeću potvrđeni su ktetici jerozolimski, jerušalemski, jeružalemski, jeruzalimski i jeruzalski, u XVI. stoljeću zapisan je ktetik jerosolomitanski, a u XVIII. jersolimski. Današnji su standardnojezični etnici i ktetici potvrđeni od XV. stoljeća.

Mrežnik

- **Dramalj, Dramaljac, Dramaljka, dramaljski**
- **Dràmalj, G Dràmlja, D Dràmlju, A Dràmalj, L u Dràmlju / ù Dramlju, I Dràmljem**
- **Dràmaljac, G Dràmàljca, DL Dràmàljcu, V Dràmàljče, I Dràmàljcem; mn. NV Dràmàljci, G Dràmàljàcà, DLI Dràmàljcima, A Dràmàljce**
- **Dràmàljka, G Dràmàlkè, DL Dràmàlkì, A Dràmàlkù, V Dràmàlkò, I Dràmàlkòm; mn. NAV Dràmàlkè, G Dràmàlkà/Dràmàlkì, DLI Dràmàlkama**
- **dràmaljskī**
- **Napomena:** Nakon gradnje crkve svete Jelene 1813. naselje je prozvano Sveta Jelena, a u službenim popisima stanovništva 1857. – 1953. nosilo je ime Sveta Jelena Dramalj ili Sveta Jelena Dramaljska. Mjesni su etnici prema imenu Sveta Jelena Svetojelenac i Svetojelenka, a kroatice svetojelenski. Katkad se u okolici Dramla rabi i množinski lik Udrumaljci.

Mrežnik

RIS | ŠITI | UIVIZI | Ž

Osnovni:

bökéljski: **bokeljski** prid. (G bökéljskōg(a); ž. bökéljskā, z. bökéljskō)

Bokeljski je koji se odnosi na Boku kotorsku i Bokelje.

- Na odoru bokeljskih mornara najviše je utjecalo, naravno, venecijansko etnografsko nasljeđe, no zlatovez je turski, i u te je krajeve stigao iz Carigrada.
- Vraćajući nas u prošlost, ova knjiga u osam poglavlja na osebujan način oslikava povijest bokeljskog pomorstva, posebice prikazom dramatičnih sudbina bokeljskih jedrenjaka, ali i uzbudljivih životopisa bokeljskih kapetana, koji su imali važnoga udjela u razvoju pomorstva od Mediterana pa sve do obala Južne Amerike.

Što je bokeljsko? Hrvat, jedrenjak, kapetan, katolik, književnost, mornar, naselje, obitelj, pomorac, ribar, svetac

Koordinacija: bokeljski i dalmatinski (brodarsko-trgovačke obitelji, gradovi, komune), bokeljski i dubrovački (kraj, pejzaž, pjesništvo, štokavština)

U imenima: Bokeljska mornarica, Bokeljski zaljev

Tvorba: bokelj-ski,

- U starijim je tekstovima zabilježen dativ i lokativ *Boci kotorskoj*. Zabilježen je ujedno muški etnik *Bokez* te ktetik *bokeški*.

Baza etnika i ktetika: <http://hrvatski.hr/etnici-i-ktetici/>

Kolokacijska baza hrvatskoga jezika: http://ihjj.hr/kolokacije/search/?q=bokeljski&search_type=basic

(Martina)

da [Lana] [student]

Original: Restore Show all All with diffs First First+Diffs Next Next+Diffs Show Differences
Pause Settings Hide/Show

Hvala na pozornosti!